НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 52-654-04-136
Дата: 31 / 08 202 6 г.
09.05

**ЧРЕЗ**
**ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА**
**НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ**
**ГОСПОЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА**

**ДО**
**ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА**
**ГОСПОДИН ДИМИТЪР ЗДРАВКОВ**

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,**

На основание чл. 79, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасям следните предложения по Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за висшето образование, № 52-602-01-36, внесен от Министерския съвет на 10 август 2026 г. и приет на първо гласуване на 27 август 2026 г.:

**1.** Параграф 3 се изменя така:

„§ 3. В чл. 30, ал. 1, т. 12 изречение първо се изменя така:

„12. ежегодно утвърждава размера на таксите за кандидатстване на студенти и докторанти и размера на таксите за обучението по чл. 21, ал. 2, 3 и 5 и по чл. 9, ал. 3, т. 6, буква „б", както и предлага на министъра на образованието и науката размера на таксите по чл. 9, ал. 3, т. 7;".

**2.** Параграф 6 се изменя така:

„§ 6. В чл. 95 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 изречение първо се изменя така: „Извън случаите по ал. 4 таксите за обучение в държавните висши училища и научните организации по чл. 47, ал. 1 се определят от Министерския съвет в годишен размер."
2. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Размерът на таксите за обучението по чл. 21, ал. 2, 3 и 5 и по чл. 9, ал. 3, т. 6, буква „б" се определя ежегодно с решение на академичния съвет на съответното държавно висше училище, а за обучението по чл. 21, ал. 5, провеждано от научна организация по чл. 47, ал. 1 — от органа на управление, определен в правилника за дейността ѝ."

**3.** Параграф 7 да отпадне.

**4.** Параграф 8 да отпадне.

## МОТИВИ

Приетият на първо гласуване законопроект предвижда намаляване на законово установения минимален размер на **таксите за обучение срещу заплащане** на 45 359 студенти и приблизително 1200 докторанти в българските държавни висши училища. Тази промяна облекчава действащото ограничение, но запазва единна административна долна граница, изчислявана чрез нормативи за издръжка на обучението. Така размерът на таксата продължава да се определя преимуществено от обща законова формула, а не от конкретните условия, при които съответното висше училище или научна организация провежда обучението.

С предложението минималният процентен праг се заменя с правомощие и отговорност на съответната институция ежегодно да определя размера на таксите за

изрично посочените в закона форми на обучение срещу заплащане. Целта е таксите да могат да отчитат действителните разходи, капацитета, търсенето, спецификата на професионалното направление или докторската програма и необходимостта от устойчиво поддържане на качеството на обучението.

Законът за висшето образование признава академичната автономия и академичното самоуправление на висшите училища. Академичният съвет е органът, който приема основните решения за учебната дейност, ежегодно приема бюджета на висшето училище и контролира неговото изпълнение. Таксите за обучение срещу заплащане са част от собствените приходи и са пряко свързани с планирането на необходимите средства за провеждане на обучението.

Поради това е последователно органът, който разполага с непосредствена информация за разходите, ресурсите и възможностите на висшето училище и носи отговорност за неговия бюджет, да определя и размера на тези такси. Възлагането на правомощието на академичния съвет съчетава свободата за вземане на решение с ясна институционална отговорност за финансовите и академичните последици от него.

Предложената редакция на чл. 30, ал. 1, т. 12 изрично възлага на академичния съвет ежегодно да утвърждава размера на таксите за кандидатстване и размера на таксите за обучението по чл. 21, ал. 2, 3 и 5 и по чл. 9, ал. 3, т. 6, буква „б". Едновременно с това в разпоредбата се запазва задължението му да предлага на министъра на образованието и науката размера на таксите по чл. 9, ал. 3, т. 7.

Промяната в чл. 95, ал. 2 отделя посочените в ал. 4 такси от общото правило за ежегодното им определяне от Министерския съвет. Новата ал. 4 посочва непосредствено компетентния орган: академичния съвет на държавното висше училище, а при обучение по чл. 21, ал. 5, провеждано от научна организация по чл. 47, ал. 1 — органа на управление, определен в правилника за дейността ѝ.

Държавата запазва инструментите си за провеждане на национална политика във висшето образование. Променя се единствено органът, който определя цената на изрично посоченото обучение срещу заплащане. Само по себе си това преразпределяне на компетентност не създава ново задължение за разходи от държавния бюджет и не изменя действащите правила за предоставяне на трансфери от него.

Параграфи 7 и 8 от законопроекта следва да отпаднат. Предложената уредба на чл. 95, ал. 4 се прилага от влизането на закона в сила и не е необходимо действието ѝ да се разграничава според учебната година на приемане. Освен това §§ 7 и 8 уреждат единствено студентите, въпреки че § 6 обхваща и докторантите, обучавани срещу заплащане по чл. 21, ал. 5.

Очакваният резултат е по-гъвкаво и отговорно определяне на таксите според особеностите на всяко висше училище, професионално направление, специалност или докторска програма. Висшите училища ще могат да определят по-достъпни такси, когато финансовите и академичните условия позволяват това, както и да осигуряват необходимите приходи за обучения с по-висока себестойност.

**ВНОСИТЕЛ:**
**АНГЕЛ ЯНЧЕВ**

Електронно подписан документ от : Angel Vasilev Yanchev
Дата : 26/08/30 13:29:13+0300
В съответствие с eIDAS.